

[Viggo Starcke.]

mænd til videre uddannelse. Samarbejdet med rationaliseringsekspertter, som findes indenfor det civile liv, vil byde meget store fordele ved en yderligere udvikling af arbejdsanalyser og rationalisering, således som det finder sted i den svenske hær, i den engelske hær og i den amerikanske hær.

Endelig er mobiliseringen et meget vigtigt punkt, hvis man skal bedømme det militært. Der er tidsproblemet med den hurtige eller den langsommere mobilisering, transportproblemet, som opstår på vejene, hvor man ved den nuværende mobiliseringsordning kan risikere, at der bliver en unormal stærk trafik omkring det centrale mobiliseringssted både af tropper, der skal til mobiliseringsstedet og fra mobiliseringsstedet, og af flygtninge, således at der kan opstå en trafikmarmelade af katastrofal art. Og der er sikkerhedsproblemet. Vi må undgå, at luftangreb på centrale mobiliseringssteder i angrebets første fase kan umuliggøre og lamme hele den første indkaldte årgangs bevægelser. Den eksisterende ordning frembyder en risiko, derfor siger vi spredning, spredning og spredning.

Vi mener, at dette bidrag kommer på et tidspunkt, hvor der endnu er muligheder for en ændring i den bestående forsvarsordning. Vi mener, at de tanker, vi fører frem her, er betydningsfulde, at vort forslag vil kunne være frugtbart ud fra de ganske specielle danske forhold, vi har. Dette er en dansk løsning ud fra danske forudsætninger, og samtidig er det en løsning af Dånmarks del af de solidariske opgaver, som vi har påtaget os, og jeg vil derfor opfordre de ærede medlemmer til at støtte dette forslag som en opfordring til regeringen.

Forsvarsministeren (Harald Petersen): Det ærede medlem hr. Viggo Starcke understregede i sin indledning, at forudsætningen for den rigsdagsbeslutning, her er foreslået, var opbygningen af et effektivt forsvar i henhold til de internationale forsvarsaftaler, som Danmark er forpligtet af. Det ærede medlem fremhævede endvidere — og det er jo rigtigt —, at alt forsvars hovedopgave er det præventive, hvorefter kommer forsvaret i den givne situation.

Hvis man nu stiller det spørgsmål, hvorledes den her fremsatte skitse ville virke på baggrund af de forudsætninger, det ærede medlem selv stiller op, er forholdet jo det, at skitsen giver intet svar. Det er en skitse, der er holdt i de mest almindelige vendinger og ledsaget af en række bemærkninger, som kun kan betegnes som postulater, og

jo mere man går ind på de reelle problemer, som det foreliggende forslag indeholder, men som det ikke giver anvisning på løsning af, jo flere nye problemer opstår der. Forslaget lider i høj grad under, at det både i sin tekst og i de bemærkninger, der ledsager det, er meget kortfattet og summarisk og formulert således, at der i mange vigtige henseender gives rum for allehånde fortolkninger med hensyn til det grundlag, som forslaget må antages at skulle hvile på.

Der er et gammelt ord, der siger, at det dunkelt sagte er det dunkelt tænkte, og der er meget, der tyder på, at dette kan anvendes på det forslag til rigsdagsbeslutning, som her foreligger. Alene en tilbunds gående drøftelse på et sagligt grundlag af de mange spørgsmålstegn, som forslaget efterlader hos sin læser, vil kunne bekræfte eller afkræfte dette indtryk.

Hvis man nu prøver fordomsfrit og efter bedste evne at sætte sig ind i den tankegang, som ved en objektiv betragtning må synes at fremgå af selve forslaget, møder man som sagt en række problemer, som jeg gerne vil omtale. Man møder altså også en række spørgsmålstegn, og der er nogle spørgsmål, som jeg synes man må have klaret, inden det overhovedet er muligt at give sig ind på en virkelig debat, på et frugtbart grundlag i hvert fald. Af de antydninger, rigsdagsbeslutningen indeholder om grundtendensen i forslaget — og det blev meget stærkt understreget af det ærede medlem hr. Viggo Starcke —, kan fremhæves det princip, som indeholdes i det første afsnit i beslutningen, hvor der står:

„Til forsvaret anvendes udelukkende frivilligt personel.“

Når det så i indledningen til bemærkningerne hedder, at forslaget er bygget på den eksisterende forsvarsordning, og når nu det ærede medlem yderligere indleder sin tale med at sige, at forudsætningen for det hele er opbygningen af et effektivt forsvar i henhold til de internationale forsvarsaftaler, som vi er inde under, og som vi er forpligtet af, så kommer vi jo her straks ind på noget ganske afgørende, idet man med begrebet den eksisterende forsvarsordning vel må mene, at det i hovedsagen omfatter forsvarrets nuværende størrelse samt værnenes og våbnenes mere detaljerede organisation, herunder også hærens sammensætning ved mobilisering og under truende forhold. Hvis det skal overføres på de eksisterende forhold, vil det sige, at der på frivillig basis skal kunne uddannes fra 25 000 til 28 000 mand ved forsvaret,